

Nieuwe bloedtest voor Chlamydomphila abortus bij schaaap en geit

Chlamydomphila is een zoönose, die bijzonder gevaarlijk is voor zwangere vrouwen. Op geiten- en schapenbedrijven kan de kiem voor een explosie aan abortussen zorgen. Aanvankelijk was de ziekte bijzonder moeilijk vast te stellen, maar een nieuwe bloedtest maakt dat gemakkelijker.

Door: ing. Maaike Leistra, drs. Daan Dercksen
en ing. msc. Lammert Moll
(GD)

Chlamydomphila abortus kwam twee jaar geleden in de belangstelling toen een zwangere geitenhoudster haar ongeboren kind verloor na een besmetting

met de ziekte. Toch is de ernst van deze zoönose nog nauwelijks doorgedrongen in de schapen- en geitenhouderij en dat komt door de relatieve onbekendheid van de ziekte.

Vorig jaar deed GD een steekproef op 56 bedrijven en kinderboerderijen om erachter te komen op hoeveel bedrijven de kiem voorkomt. Deze werd toen aangetroffen op 2 van de 14 geitenbedrijven, op 3 van de 22 schapenbedrijven en op 1 van de 20 kinderboerderijen. De steekproef bevestigt schattingen dat de ziekte voorkomt op 5 tot 15 procent van de bedrijven.

Enorme schade

Chlamydomphila abortus is niet alleen een gevaarlijke zoönose. Ook op schapen- en geitenbedrijven richt de ziekte grote schade aan. Bedrijven die besmet raken, krijgen te maken met een ware abortusgolf onder de dieren; het ene na het ander dier verwerpt tot soms wel de helft van de koppel. Hoewel cijfers ontbreken, heeft GD de indruk dat de ziekte tegenwoordig vaker voorkomt dan enkele jaren geleden.

Tot voor kort was de diagnose van de ziekte lastig te stellen. De ziekteverschijnselen in combi-

Besmettelijk rondom geboorte

Tijdens het (ver)werpen komt chlamydomphila met grote wolken vrij in de omgeving. (Ver)werpde dieren zijn dan ook bijzonder besmettelijk. Is de ooi of geit laat in de dracht besmet geraakt, dan kan de infectie verborgen blijven tot het volgende lammerseizoen. De stroom abortussen zie je meestal in het eerste lammerseizoen na de besmetting. Daarna treedt stabilisatie op in de koppel en verwerpen alleen nog de enters en nieuw aangekochte dieren. Wel blijven de besmette oaien/geiten vooral in de lammerstijd de bacterie uitscheiden. Zwangere vrouwen moeten dus altijd uit de buurt blijven van lammerende schapen en geiten.

LAMMERSEIZOEN

Chlamydomphila abortus kan de oorzaak zijn van een dramatisch verlopen aflammerseizoen, met maar weinig gezond geboren lammeren. Bovendien is het een zoönose.

Foto: Geesje Rotgers

natie met sectie op de nageboorte brachten de kiem soms aan het licht, maar vaak ook niet. Een nieuwe bloedtest die afgelopen winter op de markt kwam, heeft daarin verandering gebracht.

Bloedtest

De ziekte is niet gemakkelijk te bestrijden. Eerst moet duidelijk zijn dat de abortussen het gevolg zijn van chlamydomphila. Bloedonderzoek helpt daarbij. Voor deze bedrijfsscreening moet afhankelijk van de bedrijfsomvang het bloed van maximaal 29 oaien of geiten worden onderzocht (in de steekproef: bloed van dieren die hebben verwerpen, gedekte dieren die gust zijn gebleven en aangevuld met bloed van dieren die normaal hebben gelamd). Dit onderzoek kost de veehouder zo'n acht euro per bloedmonster. Het bloedonderzoek wordt bij voorkeur ruim vóór de dekperiode uitgevoerd. Als blijkt dat chlamydomphila de boosdoener is, kan namelijk nog worden besloten de oaien te laten vaccineren. Die vaccinatie moet minimaal een maand vóór het dekken worden gegeven, zodat de dieren weerstand kunnen opbouwen. Drachtige dieren mogen niet worden gevaccineerd omdat zij als gevolg daarvan kunnen verwerpen.